

Ad 1.

Příslušníci Vězeňské služby České republiky („Vězeňská služba“) se při výkonu služby řídí platnými zákony¹⁾ a vnitřními předpisy. Stěžejním vnitřním předpisem je nařízení generálního ředitele Vězeňské služby č. 35/2021, kterým se stanoví rozsah služební a profesní přípravy příslušníků a zaměstnanců Vězeňské služby, v aktuálním znění. Jedním z témat služební přípravy je sebeobrana a použití donucovacích prostředků. Součástí výcviku sebeobrány a použití donucovacích prostředků je také teoretická a taktická příprava, která zejména obsahuje možné způsoby použití donucovacích prostředků v souladu se zákonem a osobní bezpečností. Výcvik probíhá v souladu se zpracovanou metodikou Vězeňské služby. Příslušníci Vězeňské služby jsou proškolení z témat služební a profesní přípravy pravidelně každý rok dle zpracovaného plánu. Současně každý příslušník získá potřebné informace ohledně taktiky, komunikace a základů sebeobrány po nástupu k Vězeňské službě v rámci základní odborné přípravy, která probíhá v Akademii Vězeňské služby.

1) Zákon č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, v aktuálním znění.
Zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, v aktuálním znění.

Ad 2., 3.

Ze zasláního dotazu není zřejmé, jaká situace je míněna (převádění, doprovod nebo eskortování), zda se má jednat o příslušníky vězeňské stráže (případně dozorce) nebo příslušníky justiční stráže. Konkrétní výkon služby má svá specifika. Např. při předvádění vězněné osoby, která není spoutaná, obecně platí, že při předvádění jedním příslušníkem jde vězněná osoba před příslušníkem na vzdálenost natažené paže. Daná vzdálenost je ideální pro okamžitou reakci na pokus o útěk nebo případné napadení.

Výcvik sebeobrány a použití donucovacích prostředků probíhá v souladu se zpracovanou metodikou, která doporučuje v případě předkonfliktní situace dodržovat ideální vzdálenost na délku dvou natažených paží. Tuto ideální vzdálenost lze však dodržet jen za podmínek dostatečného prostoru.

Ad 4. a., b.

Protiprávní jednání lze předpokládat u kterékoliv osoby ve výkonu vazby, výkonu trestu odnětí svobody nebo výkonu detence. Rovněž lze předpokládat protiprávní jednání účastníků soudních jednání, případně osob z řad veřejnosti. Z tohoto důvodu musí příslušník dbát na svou osobní bezpečnost a bezpečnost jiných osob bez ohledu na druh vykonávané činnosti (strážný vězeňské stráže, dozorce, strážný justiční stráže).

K použití donucovacích prostředků musí být zákonný důvod. Jde současně zákonné oprávnění každého příslušníka, který sám rozhoduje o použití konkrétního prostředku podle dané situace. Donucovací prostředek však musí zvolit adekvátně tak, aby dosáhl účelu služebního zákroku a zároveň musí dbát na to, aby nebyla způsobena nepřiměřená újma osobě, proti které zakročuje. Uvedené upravuje ustanovení § 17 zákona č. 555/1992 Sb., o Vězeňské službě a justiční stráží České republiky, v aktuálním znění. Pouze samotné porušení bezpečné vzdálenosti není primárním důvodem k použití donucovacího prostředku, neboť vždy záleží na konkrétní situaci, konkrétní osobě a konkrétním místě.